

รายงาน
การวิเคราะห์ผลการจัดซื้อจัดจ้าง
ประจำปีงบประมาณ 2562

การวิเคราะห์ผลการจัดซื้อจัดจ้าง ประจำปีงบประมาณ 2562

การดำเนินการการจัดซื้อจัดจ้างตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 โดยมีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ 23 สิงหาคม 2560 เพื่อให้การดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ มีกรอบการปฏิบัติงานที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน โดยการกำหนดเกณฑ์มาตรฐานกลางเพื่อให้หน่วยงานของรัฐ ทุกแห่งนำไปใช้เป็นหลักปฏิบัติ โดยมุ่งเน้นการเปิดเผยข้อมูลต่อสาธารณชนให้มากที่สุดเพื่อให้เกิดความโปร่งใส และเปิดโอกาสให้มีการแข่งขันอย่างเป็นธรรม มีการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างที่คำนึงถึงวัตถุประสงค์ของการทำงาน เป็นสำคัญซึ่งจะก่อให้เกิดความคุ้มค่าในการใช้จ่ายเงิน มีการวางแผนการดำเนินงานและมีการประเมินผล การปฏิบัติงานซึ่งจะทำให้การจัดซื้อจัดจ้างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล รวมทั้งเพื่อให้เป็นไปตาม หลักธรรมาภิบาล มีการส่งเสริมให้ภาคประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ ประกอบกับ มาตรการอื่น ๆ เช่น การจัดซื้อจัดจ้างด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์

กองคลัง กรมพัฒนาธุรกิจการค้า ได้จัดทำรายงานการวิเคราะห์การจัดซื้อจัดจ้าง ประจำปีงบประมาณ 2562 ที่ได้ดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 ทั้งเงินงบประมาณและเงินนอกงบประมาณ เพื่อแสดงให้เห็นว่าการจัดซื้อจัดจ้างของหน่วยงาน โปร่งใส มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล ตรวจสอบได้ และมีความคุ้มค่า ก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด เป็นไปตามการประเมินคุณธรรม และความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment : ITA) ที่กำหนดให้มีการวิเคราะห์ผลการจัดซื้อจัดจ้างประจำปี โดยมีรายละเอียดดังนี้

- 1) สรุปผลการจัดซื้อจัดจ้างจำแนกตามวิธีการจัดซื้อจัดจ้าง
 - การเปรียบเทียบการจัดซื้อจัดจ้างระหว่างปีงบประมาณ 2561 – 2562
 - การจัดซื้อจัดจ้างประจำปีงบประมาณ 2562
 - จำนวนโครงการจำแนกตามวิธีการจัดซื้อจัดจ้าง
 - จำนวนงบประมาณที่ใช้ในการจัดซื้อจัดจ้าง
 - ผลการจัดซื้อจัดจ้างของงบประมาณที่ประหยัดได้
 - ผลการวิเคราะห์การจัดซื้อจัดจ้าง
- 2) ปัญหา อุปสรรค ของการจัดซื้อจัดจ้าง
- 3) ข้อเสนอแนะการพัฒนาปรับปรุงการจัดซื้อจัดจ้าง

สรุปผลการจัดซื้อจัดจ้างจำแนกตามวิธีการจัดซื้อจัดจ้าง

ตารางที่ 1 แสดงการเปรียบเทียบการจัดซื้อจัดจ้างระหว่างปีงบประมาณ 2561 - 2562

วิธีการจัดซื้อจัดจ้าง	ปีงบประมาณ 2561		ปีงบประมาณ 2562		เปรียบเทียบ ปี 61-62 เพิ่ม/ลด ร้อยละ (%)
	จำนวน โครงการ/ เรื่อง (ครั้ง)	คิดเป็น ร้อยละ (%)	จำนวน โครงการ/ เรื่อง (ครั้ง)	คิดเป็น ร้อยละ (%)	
ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. 2535					
ตกลงราคา	1	0.14	-	-	-0.14
สอบราคา	1	0.14	-	-	-0.14
พระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560					
วิธีประกาศเชิญชวนทั่วไป	27	3.71	37	6.06	2.35
วิธีคัดเลือก	17	2.34	6	0.98	-1.36
วิธีเฉพาะเจาะจง	672	92.43	562	91.98	-0.45
การจ้างที่ปรึกษา	9	1.24	6	0.98	-0.26
	727	100.00	611	100.00	

หมายเหตุ : การจัดซื้อจัดจ้างโดยวิธีเฉพาะเจาะจง ปีงบประมาณ 2562 ประกอบด้วย การจัดซื้อจัดจ้าง จำนวน 301 ครั้ง และการจ้างเหมาบุคคลภายนอก จำนวน 371 ครั้ง

การจัดซื้อจัดจ้างประจำปีงบประมาณ 2562 ตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 โดยมีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ 23 สิงหาคม 2560 ซึ่งกรมพัฒนาธุรกิจการค้าได้มีการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้าง สรุปได้ดังนี้

(1) การส่งเสริมการจัดซื้อจัดจ้างโดยมุ่งเน้นการเปิดเผยข้อมูลต่อสาธารณชน เป็นไปด้วยความโปร่งใส และเปิดโอกาสให้มีการแข่งขันอย่างเป็นธรรม มีการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างโดยวิธีประกาศเชิญชวนทั่วไปเพิ่มขึ้น คิดเป็นร้อยละ 6.06 ของจำนวนโครงการ/เรื่องทั้งหมด ซึ่งเพิ่มขึ้นจากปีงบประมาณ 2561 จำนวนร้อยละ 2.21 (การจัดซื้อจัดจ้างวิธีประกาศเชิญชวนทั่วไปประจำปีงบประมาณ 2561 ร้อยละ 3.85 ประกอบด้วยวิธีสอบราคาร้อยละ 0.14 และวิธีประกาศเชิญชวนทั่วไปร้อยละ 3.71)

(2) การลดปริมาณการจัดซื้อจัดจ้างโดยเชิญชวนเฉพาะผู้ประกอบการที่มีคุณสมบัติตามเงื่อนไขเข้ายื่นข้อเสนอ ซึ่งลดลงจากปีงบประมาณ 2561 การจัดซื้อจัดจ้างโดยวิธีเฉพาะเจาะจงลดลง จำนวนร้อยละ 0.59 (การจัดซื้อจัดจ้างโดยวิธีเฉพาะเจาะจงปีงบประมาณ 2561 จำนวนร้อยละ 92.57 ประกอบด้วยวิธีตกลงราคาร้อยละ 0.14 และวิธีเฉพาะเจาะจงร้อยละ 92.43) การจัดซื้อจัดจ้างโดยวิธีคัดเลือกลดลง จำนวนร้อยละ 1.36 และการจ้างที่ปรึกษาโดยวิธีคัดเลือกลดลง จำนวนร้อยละ 0.26

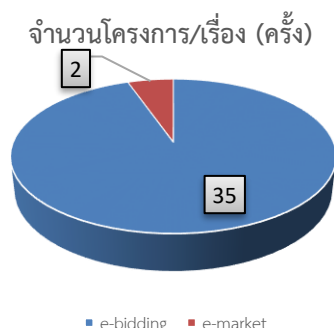
ตารางที่ 2 แสดงการจัดซื้อจัดจ้างประจำปีงบประมาณ 2562

วิธีการจัดซื้อจัดจ้าง	โครงการ/ เรื่อง (ครั้ง)	จำนวนเงิน งบประมาณ (บาท)	จำนวนเงิน ตามสัญญา/ข้อตกลง (บาท)
วิธีประกาศเชิญชวนทั่วไป	37	219,936,610.00	198,746,830.54
วิธีคัดเลือก	6	3,931,485.82	3,872,331.70
วิธีเฉพาะเจาะจง	562	53,407,870.75	51,730,479.57
การจ้างที่ปรึกษา	6	21,582,800.00	21,495,000.00
รวมทั้งสิ้น	611	298,858,766.57	275,844,641.81

จากตารางแสดงการจัดซื้อจัดจ้างประจำปีงบประมาณ 2562 สรุปเพิ่มเติมได้ดังนี้

วิธีประกาศเชิญชวนทั่วไป สามารถจำแนกออกเป็น

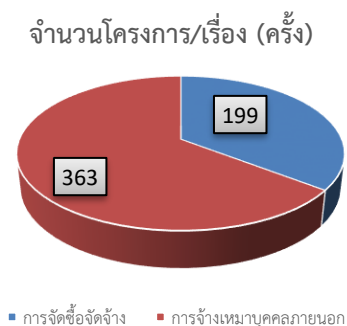
- (1) วิธีตลาดอิเล็กทรอนิกส์ (e – market)
- (2) วิธีประกวดราคาอิเล็กทรอนิกส์ (e – bidding)

วิธีการจัดซื้อจัดจ้าง	โครงการ /เรื่อง (ครั้ง)	จำนวนเงิน งบประมาณ (บาท)	จำนวนเงิน ตามสัญญา/ข้อตกลง (บาท)
วิธีตลาดอิเล็กทรอนิกส์ (e-market)	2	1,373,100.00	1,207,013.50
วิธีประกวดราคาอิเล็กทรอนิกส์ (e-bidding)	35	218,563,510.00	197,539,817.04
รวมวิธีประกาศเชิญชวนทั่วไป	37	219,936,610.00	198,746,830.54

วิธีเฉพาะเจาะจง สามารถจำแนกออกเป็น

- (1) การจัดซื้อจัดจ้าง
- (2) การจ้างเหมาบุคคลภายนอก

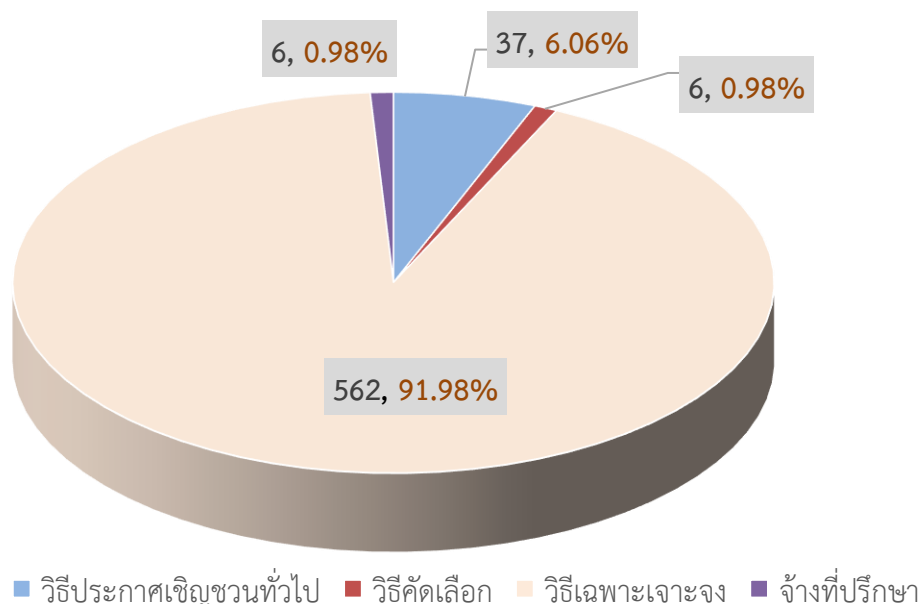

วิธีการจัดซื้อจัดจ้าง	โครงการ /เรื่อง (ครั้ง)	จำนวนเงิน งบประมาณ (บาท)	จำนวนเงิน ตามสัญญา/ข้อตกลง (บาท)
การจัดซื้อจัดจ้าง	199	31,983,730.75	31,261,068.57
การจ้างเหมาบุคคลภายนอก	363	21,424,140.00	20,469,411.00
รวมวิธีเฉพาะเจาะจง	562	53,407,870.75	51,730,479.57

ตารางที่ 3 แสดงจำนวนโครงการจำแนกตามวิธีการจัดซื้อจัดจ้าง
ประจำปีงบประมาณ 2562

โครงการ/เรื่อง	วิธีการจัดซื้อจัดจ้าง				
	วิธีประกาศ เชิญชวนทั่วไป	วิธีคัดเลือก	วิธีเฉพาะเจาะจง	การจ้างที่ปรึกษา	
ครั้ง	611	37	6	562	6
ร้อยละ (%)	100	6.06	0.98	91.98	0.98

แผนภูมิแสดงร้อยละของจำนวนโครงการจำแนกตามวิธีการจัดซื้อจัดจ้าง
ประจำปีงบประมาณ 2562

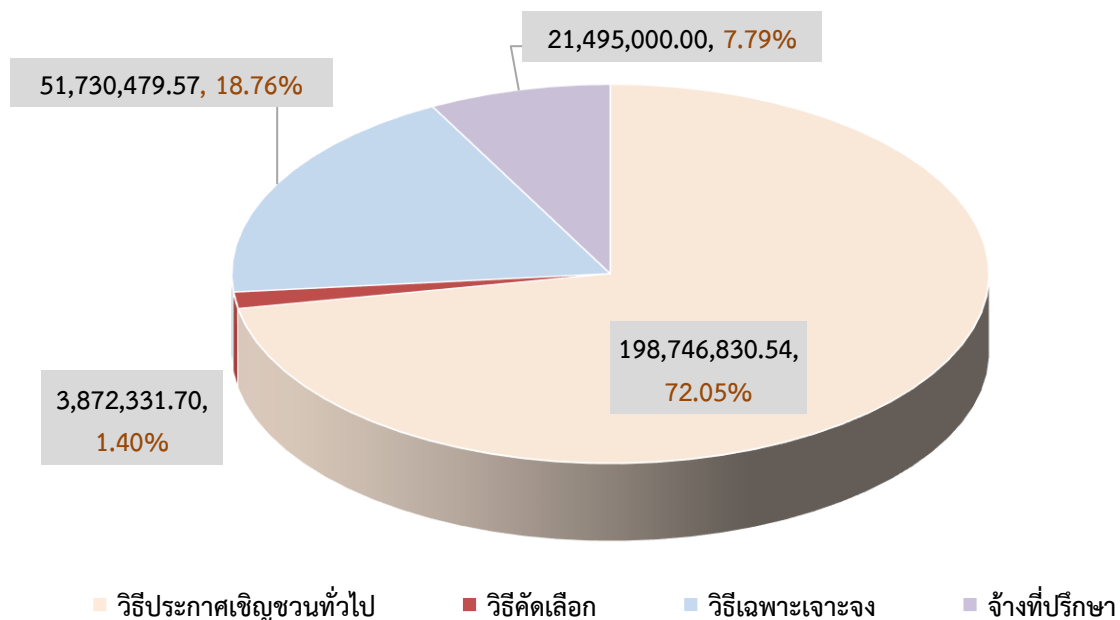
พิจารณาแยกตามจำนวนโครงการจำแนกตามวิธีการจัดซื้อจัดจ้าง พบว่ามีการจัดซื้อจัดจ้างโดยวิธีเฉพาะเจาะจงมากที่สุด จำนวน 562 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 91.98 รองลงมา วิธีประกาศเชิญชวนทั่วไป จำนวน 37 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 6.06 วิธีคัดเลือก จำนวน 6 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 0.98 และการจ้างที่ปรึกษา จำนวน 6 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 0.98 ตามลำดับ

จากตารางดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าการจัดซื้อจัดจ้างโดยวิธีเฉพาะเจาะจงเป็นวิธีการที่ดำเนินการมากที่สุด เนื่องจากมีโครงการที่จัดซื้อจัดจ้างครั้งหนึ่งไม่เกิน 500,000 บาท ซึ่งการดำเนินการเป็นไปตามวงเงินที่พระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 มาตรา 56 (2) (ข) การจัดซื้อจัดจ้างพัสดุที่มีการผลิต จำหน่าย ก่อสร้าง หรือให้บริการทั่วไป และมีวงเงินในการจัดซื้อจัดจ้างครั้งหนึ่งไม่เกินวงเงินตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

ตารางที่ 4 แสดงจำนวนงบประมาณที่ใช้ในการจัดซื้อจัดจ้างจำแนกตามวิธีการจัดซื้อจัดจ้าง ประจำปีงบประมาณ 2562

งบประมาณใช้ในการจัดซื้อจัดจ้าง ตามสัญญาหรือข้อตกลง	วิธีการจัดซื้อจัดจ้าง				
	วิธีประกาศ เชิญชวนทั่วไป	วิธีคัดเลือก	วิธีเฉพาะเจาะจง	การจ้างที่ปรึกษา	
จำนวนเงิน (บาท)	275,844,641.81	198,746,830.54	3,872,331.70	51,730,479.57	21,495,000.00
ร้อยละ (%)	100	72.05	1.40	18.76	7.79

แผนภูมิแสดงร้อยละของจำนวนงบประมาณที่ใช้ในการจัดซื้อจัดจ้าง จำแนกตามวิธีการจัดซื้อจัดจ้าง ประจำปีงบประมาณ 2562

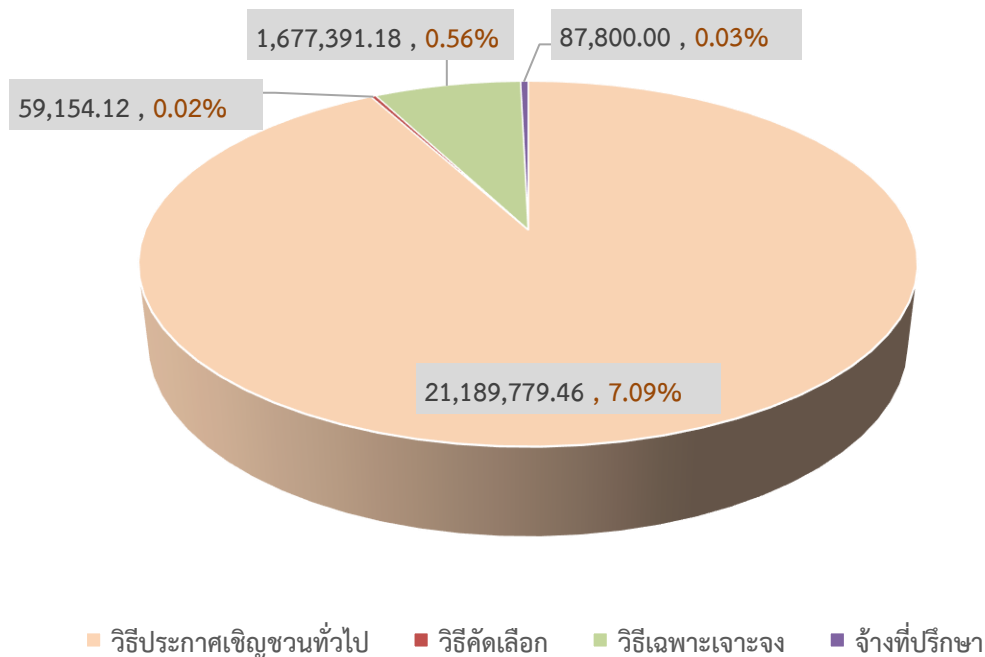

พิจารณาแยกตามจำนวนงบประมาณที่ใช้ในการจัดซื้อจัดจ้างตามสัญญาหรือข้อตกลง จำแนกตามวิธีการจัดซื้อจัดจ้าง พบว่า มีการจัดซื้อจัดจ้างโดยวิธีประกาศเชิญชวนทั่วไปมากที่สุด จำนวน 198,746,830.54 บาท คิดเป็นร้อยละ 72.05 รองลงมาวิธีเฉพาะเจาะจง จำนวน 51,730,479.57 บาท คิดเป็นร้อยละ 18.76 การจ้างที่ปรึกษา 21,495,000.00 บาท คิดเป็นร้อยละ 7.79 และวิธีคัดเลือก 3,872,331.70 บาท คิดเป็นร้อยละ 1.40 ตามลำดับ

ตารางที่ 5 แสดงผลการจัดซื้อจัดจ้างของงบประมาณที่ประหยัดได้
 จำแนกตามวิธีการจัดซื้อจัดจ้าง ประจำปีงบประมาณ 2562

วิธีการจัดซื้อจัดจ้าง	จำนวนเงิน งบประมาณ (บาท)	จำนวนเงิน ตามสัญญา/ข้อตกลง (บาท)	ประหยัดงบประมาณ	
			จำนวนเงิน (บาท)	คิดเป็นร้อยละ (%)
วิธีประกาศเชิญชวนทั่วไป	219,936,610.00	198,746,830.54	21,189,779.46	7.09
วิธีคัดเลือก	3,931,485.82	3,872,331.70	59,154.12	0.02
วิธีเฉพาะเจาะจง	53,407,870.75	51,730,479.57	1,677,391.18	0.56
การจ้างที่ปรึกษา	21,582,800.00	21,495,000.00	87,800.00	0.03
รวมทั้งสิ้น	298,858,766.57	275,844,641.81	23,014,124.76	7.70
คิดเป็นร้อยละ (%)	100.00	92.30	7.70	

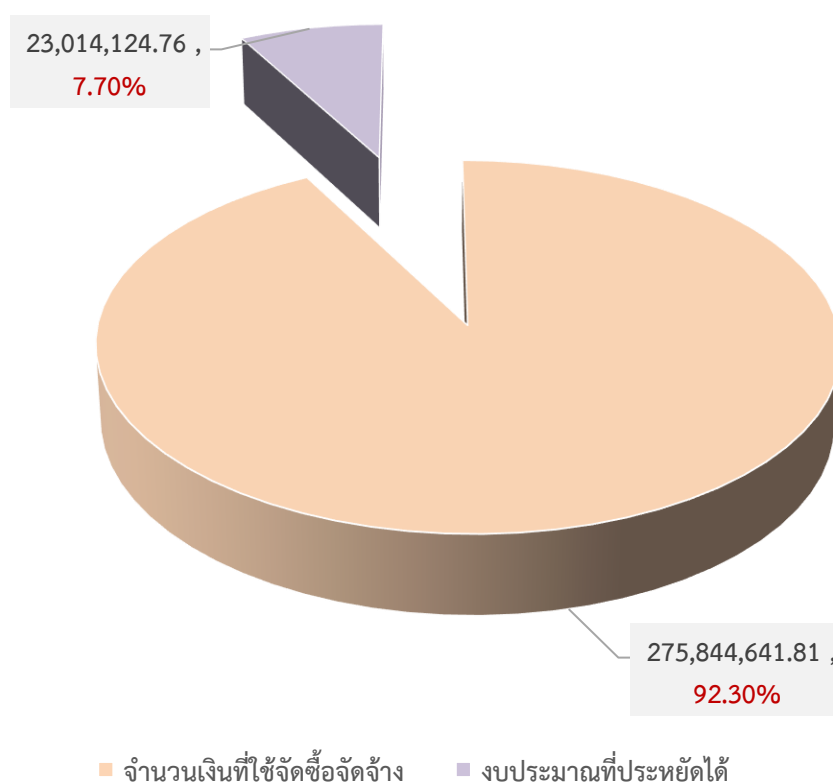
แผนภูมิแสดงงบประมาณที่ประหยัดได้จำแนกตามวิธีการจัดซื้อจัดจ้าง
 ประจำปีงบประมาณ 2562

พิจารณาผลการจัดซื้อจัดจ้างของงบประมาณที่ประหยัดได้จำแนกตามวิธีการจัดซื้อจัดจ้าง พบว่า งบประมาณที่ประหยัดได้จากการจัดซื้อจัดจ้างโดยวิธีประกาศเชิญชวนทั่วไปมากที่สุด จำนวน 21,189,779.46 คิดเป็นร้อยละ 7.09 รองลงมาวิธีเฉพาะเจาะจง จำนวน 1,677,391.18 บาท คิดเป็นร้อยละ 0.56 การจ้างที่ปรึกษา 87,800.00 บาท คิดเป็นร้อยละ 0.03 และวิธีคัดเลือก 59,154.12 บาท คิดเป็นร้อยละ 0.02 ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์การจัดซื้อจัดจ้าง ประจำปีงบประมาณ 2562

จากการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างประจำปีงบประมาณ 2562 ตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 สามารถประหยัดงบประมาณผ่านการจัดซื้อจัดจ้าง เป็นจำนวนเงินทั้งสิ้น 23,014,124.76 บาท คิดเป็นร้อยละ 7.70 ของจำนวนเงินงบประมาณที่จัดซื้อจัดจ้าง

ปัญหา อุปสรรค ของการจัดซื้อจัดจ้าง

1. การดำเนินการไม่เป็นไปตามสัญญา ส่งผลให้การส่งมอบงานล่าช้า และมีการแก้ไขสัญญาในบางโครงการ
2. ขาดบุคลากรที่มีความรู้ด้านกฎหมาย ปฏิบัติงานด้านพัสดุ ซึ่งจำเป็นต้องการปฏิบัติงานภายใต้พระราชบัญญัติ กฎ ระเบียบฯ ต่าง ๆ ในการจัดซื้อจัดจ้าง
3. การดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างในระบบเครือข่ายสารสนเทศของกรมบัญชีกลางผ่านทางระบบจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐด้วยอิเล็กทรอนิกส์ (e-GP) ไม่สามารถเชื่อมต่อเข้าระบบได้ เนื่องจากระบบขัดข้อง และมีการปิดปรับปรุงระบบการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐด้วยอิเล็กทรอนิกส์ (e-GP) เพื่อปรับปรุงโปรแกรมทำให้เกิดความล่าช้าในการปฏิบัติงาน
4. กรมบัญชีกลางมีการออกกฎ ระเบียบ และหนังสือเวียนอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้สอดคล้องกับแนวทางปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 อย่างต่อเนื่องรวมทั้งมียกเลิกหนังสือเวียนเพื่อปรับปรุงแก้ไขแนวทางปฏิบัติ ทำให้การปฏิบัติงานไม่เกิดความคล่องตัวเนื่องจากเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานต้องตรวจสอบ แก้ไข และติดตามศึกษากฎระเบียบ และหนังสือเวียน เพื่อให้การปฏิบัติงานสอดคล้องและเป็นไปตามแนวทางปฏิบัติปัจจุบัน
5. พระราชบัญญัติ กฎ ระเบียบฯ บางข้อสื่อความหมายที่มีความซับซ้อน ต้องใช้การตีความ ส่งผลให้การทำงานด้านการจัดซื้อจัดจ้างเกิดความล่าช้า เนื่องจากต้องใช้เวลาในการหารือกับกรมบัญชีกลางเพื่อความเข้าใจที่ถูกต้องและป้องกันความเข้าใจที่คลาดเคลื่อน

ข้อเสนอแนะการพัฒนาปรับปรุงการจัดซื้อจัดจ้าง

1. คณะกรรมการตรวจรับพัสดุ ควรมีการควบคุมการดำเนินการต่าง ๆ ให้เป็นไปตามเงื่อนไขหรือข้อกำหนดในสัญญา และบริหารสัญญาให้เป็นไปตามกำหนดเวลาหรือขั้นตอนที่จะต้องปฏิบัติ การตรวจรับพัสดุตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560
2. จัดสรรบุคลากร ที่มีความรู้ด้านกฎหมาย มาปฏิบัติงานด้านพัสดุ กองคลัง เนื่องจากการปฏิบัติงานด้านพัสดุ กระบวนการมีส่วนเกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัติ กฎ ระเบียบและกฎหมายข้างเคียงอื่นที่เกี่ยวข้อง